

Lystruppruten

Velkommen på lokalhistorisk vandring

Turen er udformet af:

Lystrup, Elsted, Elev lokalhistoriske Samling i samarbejde med Lystrup Menighedsråd og Lystrup-Elsted-Elev Fællesråd – Miljøgruppen 8520.

Den foreslåede rute er på 5 km.

Vi håber, I får en god tur.
Marianne Vasard Nielsen, arkivleder.

1. Lystrup Kirke

Lystrup Kirke er indviet 1. søndag i advent 1989. I 1994 blev Lystrup og Elev ét pastorat og Elsted blev et selvstændigt pastorat uden annekssogn. Kirken er tegnet af arkitektfirmaet Regnbuen med arkitekterne Anders Bové Christensen og Kaj Mikkelsen. Kirkens udsmykning er udført af maleren og billedkunstneren Hans Berg, der har stået for kobberaltertavlen "Håbets port" og kirkens indre farvesætning. Billedhuggeren Ole Hempel har skabt alterbord, døbefond og prædikestol i blå bornholmsk granit. Ved udstillingen "En kirke bliver til" fortalte Lystrup Kirkes Menighedsrådsformand "Sagnet om Lyr", her står blandt andet: "Den nye kirke fik facon som en vældig skibsstævn med tårnet forrest, så det så ud til helt at kløve Lyr's gamle gravhøj." (læs hele sagnet på arkivets hjemmeside <http://www.lokalhistorieiaarhus.dk/lystrup/>)

neren Hans Berg, der har stået for kobberaltertavlen "Håbets port" og kirkens indre farvesætning. Billedhuggeren Ole Hempel har skabt alterbord, døbefond og prædikestol i blå bornholmsk granit. Ved udstillingen "En kirke bliver til" fortalte Lystrup Kirkes Menighedsrådsformand "Sagnet om Lyr", her står blandt andet: "Den nye kirke fik facon som en vældig skibsstævn med tårnet forrest, så det så ud til helt at kløve Lyr's gamle gravhøj." (læs hele sagnet på arkivets hjemmeside <http://www.lokalhistorieiaarhus.dk/lystrup/>)

Sønderskoven er Fredskov

Napoleonskrigene i slutningen af 1700-årene betød store priser på skibstræ, bygningstømmer og brænde. Direkte mærkede man det i Danmark ved Slaget på Reden i 1801, hvor behovet for nye skibe blev akut. 1805 indførtes Forordning om de private skoves udskiftning, vedligeholdelse og fredning – også kaldet "Fredskov-forordningen". I følge den skulle solide gærder eller hegn omgive de udskiftede skove, som herefter kaldtes fredskove. Her måtte kreaturgræsning eller høslæt ikke finde sted, og fredskove skulle i al evighed bære skov. Disse bestemmelser er blevet ført videre i vore dages skovlovgivning.

Genforeningsstenen og Lystrup Hvilehjem

Overfor Stationsvej står genforeningsstenen, med teksten "Valdemarsdag 15 juni 1920" (den officielle genforeningsdag). Bag ved stenen lå i

gamle dage Lystrup Hvilehjem. De 13 andelsboliger på Bygaden 17 er opført i 1995-96.

2. Lystrup Station, mejeri

Privatbanen Århus – Ryomgård blev åbnet 1. december 1877. Grenåbanen blev under De Danske Statsbaner - DSB - lænket sammen med Randers-

Grenåbanen i 1879. Der var brevopsamlingssted på stationen, og i 1916 fik Lystrup Station status som postekspedition. Før var al post gået via Lisbjerg, nu var adressen pr. Lystrup. Ved stationen blev samtidig med bygningen af stationen i 1877 også opført en kro. I 1981 blev der bygget 4 dobbelthuse på kroens område. I midten af 1970'erne blev Lystrup station nedrevet, og 4. august 1979 blev Nærbanen Århus-Hornslet indviet.

Mejeriet blev oprettet i 1888 af en kreds af egnens landmænd. I 1934 gik man over til at tappe mælk på glasflasker. Lystrup Andelsmejeri ophørte i 1956, og bygningerne blev købt af Århus Hørkram, der bl.a. fremstillede ristede løg og syltede agurker.

3. Lystruplunds oprindelige stuehus

I skovbrynet ligger det oprindelige stuehus til Lystruplund. Gården blev flyttet, da banen delte jorden fra gården – en ny gård blev bygget ved lokalitet 11. Det er dette andet Lystruplund, der har givet navn til Ringgårdens bebyggelse fra 1973-74 syd for banen.

4. Hovgården

Hovgården er en af de oprindelige gårde i Lystrup. Den blev købt fri i 1795 fra Aarhus Domkirke af fæstebonde Jens Pedersen. Billedet her er af Hovgården før 1952.

Gården brændte i 1952, og det nye stuehus ligger i dag på Sønderkovvej 11, mens avlsbygningerne har adressen Sønderkovvej 12.

5. Enghavegård

Ejendommen ligger på Munkhøj 16 bag "Det blå Center". Stuehuset er fra 1793, og gården har været drevet frem til 1981, de sidste år kun med planteavl, men i 1935 gik der køer og græssede, hvor "Det blå Center" ligger i dag. Udbygningerne er revet ned i 1990. Billedet er fra 1975.

6. Møgelgård

Gården lå oprindeligt i Lystrup by, men er flyttet ud i 1890. I 1930'erne var der pelsdyravl. I dag drives industri fra gården.

7. Landlyst, Møgelgårdsvej 5

Husmandsbruget er udstykket fra Hovgården, da jernbanen blev bygget i 1877, og huset er bygget i 1908. Siden 1937 er den i folkemunde kendt som Kirstens Munks ejendom.

8. Østergård

Gården lå fra 1787 til 1986 yderst på Skæringvej. Fra 1787 til 1918 i samme slægts eje.

9. Lægård, Skæringvej 110

Gården har været fæstegård under Skårupgård og blev frikøbt i 1801. I 1864 blev den ved en fejltagelse brændt ned af tyskerne. Derfor mangler vidnesbyrd om den oprindelige

gård. Dog står der i haven et pæretræ, der stammer fra Skårupgård. Sammen med tre æbletræer var det en gave fra godset, da gården overgik til selveje. På Lægården var man de første, der avlede roer i Lystrup.

10. Kirstinelund, Skæringvej 100

Gården, der ligger på Skæringvej i dag, er bygget i 1915 efter en brand forårsaget af et tordenvejr den 5. juli 1915. Den oprindelige gård var fæstegård

under Skårupgård og lå inde i Lystrup by, den blev flyttet til dens nuværende placering i 1858. Gården har siden 1955 været i Bodil og Arne Kaa's eje. Den er en af de sidste gårde i Lystrup, der stadig drives som landbrug. I dag udelukkende med planteavl.

Når man passerer Sønderkovvej, kan man måske nå at stoppe op og se ned over mosen. Her har der boet mennesker siden jægerstenalderen for omkring 7000 år siden – altså 5000 år før vor tidsregning. I Elev enge er der fundet tre stammebåde. Stammebådene er ca. 7000 år gamle og dermed Nordeuropas ældste både. Egådalen var for 7000 år siden en fjord. Man

kan læse mere om de arkæologiske udgravninger på <http://www.moesmus.dk/motorvejen/deepweb.php?site=2>

11. Lystruplund

Billedet af Lystruplund er fra slutningen af 1960'erne – man ser banen og stationen i baggrunden og Skæringvej nederst i billedet. Bemærk at

træerne er bevaret og kan ses langs Skæringvej den dag i dag.

12. Kildegården

Kildegården lå cirka hvor Netto ligger. Bag gården skimtes Petermindesvej og til højre anes Lystrupvej. Gården blev revet ned

i 1965. Engvængen er bygget på Kildegårdens jord af boligforeningen Ringgården og var i 1965 noget helt nyt indenfor almennyttige huse.

Gå langs banen tilbage til Lystrupvej, før baneoverskæringen kan man se det gamle ledvogterhus på højre side af vejen. Lidt højere oppe ad Lystrupvej i nr. 230 lå Elsted kommunes "rådhus" fra 1958-1970.

13. Elmely, Lille Elstedvej 101

er fra 1922 og var et statshusmandsbrug.

Projekt "Fra fjordsejls til motorvej", 3 lokalhistoriske vandringer i Elev, Elsted og Lystrup er støttet af Friluftsrådet og Århus Amt, og med hjælp fra Naturforvaltningen i Århus Kommune. Lystruppruten støttes tillige af Lystrup Menighedsråd.

Lystruppruten

SIGNATURFORKLARING

- Sognegrænse
- Lystruppruten
- Jernbane
- Lokalitet

Baggrundskort luftfoto 2004
© Århus Kommune
Informatikafdelingen

Nord
↑

0 200 m

September 2005

Elsted sogn

Lystrup sogn

Hovmarken

Bystævnet

Bakkehælder

Lille Elstedvej

Møgelgårdsvej

Ellebækvej

Møgelhøj

Mosevangen

Skæringvej

Skæringvej

Elev sogn

Egå sogn